

Technická centra pro mládež
– možnost nebo utopie.

Úvod

1. Nedostatek zájmu žáků o technické obory.
2. Krize a zánik mnoha učebních oborů a současně zánik některých odborných učilišť.
3. Postupně mizející snaha rodičů předávat svá řemesla svým dětem.

V současnosti jde o nedostatek kvalifikovaných pracovníků v některých (převážně dělnických a řemeslně technických) profesích, rostoucí nezaměstnanost, problémy s uplatněním absolventů středních škol na trhu práce, potíže s absolventy základních škol.

Negativní aspekty

- ° Rušením školních dílen v některých základních školách (zejména ve větších městech) se prakticky neprovádí výuka praktických činností s materiály a je nahrazována teoretickou výukou. Žáci se zájmem o praktické činnosti ve školních dílnách tak ztrácejí jedinečnou možnost uplatnění svých motorických schopností a dovedností (u žáků nižších ročníků osmiletých gymnázií lze toto prominout).
- U žáků tradičních základních škol jsou praktické činnosti velmi významné např. z hlediska volby povolání.

Východiska

Existují centra volného času, která nabízejí zájmovou činnost rozličného zaměření.

Stávající centra a podobná zařízení – jsou úzce specializovaná (např. letecké modelářství) a pouze pro velmi omezený počet zájemců.

Klesá počet žáků na základních školách, některé školy se slučují, jiné zanikají.

Uvolněné prostory by možná bylo efektivní využít ke zřízení tzv. **Technických center mládeže.**

Technická centra mládeže (TCM)

Nejde o novou myšlenku (v některých evropských státech něco podobného funguje).

Pro koho?

Technické centrum bude podle své kapacity sloužit především žákům několika okolních základních škol se zaručenou dostupností k zajištění výuky předmětů technického charakteru.

Výuka:

Design a konstruování, Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti, Práce s laboratorní technikou apod.

TCM – další úkoly

◦ Vzhledem k předpokládanému technickému vybavení by mohlo centrum zajišťovat:

- dopravní výchovu,
- část praktické výuky pro zvláštní školy (pokud se v daném regionu vyskytují).

Mimo pravidelnou výuku (v odpoledních a večerních hodinách) bude centrum nabízet:

- různorodou zájmovou činnost – od elementárních ručních prací po práce s technickými materiály,
- práci na obráběcích strojích, elektrotechnické činnosti a práce s výpočetní technikou.

Tyto činnosti mohou ekonomicky přispět k provozu.

TCM – personální obsazení

° Přípravu výuky, materiál, údržbu zařízení, specializované práce na strojích apod. - zabezpečí technický personál (vyučení a středoškolsky vzdělaní pracovníci – technici).

Výuku povedou plně kvalifikovaní učitelé (absolventi pedagogických fakult a odborníci na technickou a informační výchovu spolu s asistenty – absolventy

bakalářského studia technického charakteru).

V čele musí být vysokoškolsky vzdělaný manažer, který bude partnerem ředitelům zainteresovaných škol.

TCM – časová organizace

° Výuka bude probíhat ve větších, 4h blocích.

Ve skupině maximálně 15 žáku.

Pět čtyřhodinových bloků v jedné oblasti (např. ruční obrábění kovů) nahradí pravidelnou půlroční výuku na základní škole.

V centru může být současně v provozu několik odborných učeben (pro až 75 žáku).

Pokud bude centrum pracovat ve dvou 4h cyklech, znamená to denně v pravidelné výuce až 150 žáku.

TCM – výhody

- Odpadnou problémy s často nekvalitní výukou předmětů technického charakteru (nekvalitní zařízení školních dílen, špatné nářadí a nástroje, nedostatek materiálu apod.).
- Možnost specializované výuky informačních technologií, např. programování, práce s programy (AutoCad apod.).
- Žáci se dostanou do kvalitně vybavených dílen a laboratoří.
- Bude zabezpečena bezpečnost a hygiena práce na nejvyšší možné úrovni.

TCM – výhody

- Žáci budou moci volit podle svého zájmu druh výuky.
- V jedné skupině mohou být společně žáci s různých škol.
- Lze předpokládat i zájem o kvalitní trávení volného času.
- Informační centrum může provádět poradenskou činnost a připravovat žáky na volbu vlastní profese.

TCM – nevýhody

- Přejechod žáků do centra, hromadnou dopravou znamená zvýšené riziko při přesunech. (školní autobusy).
- Při dlouhodobější nepřítomnosti jednotlivců (nemoc) bude u nich docházet k podstatnému zpoždění při osvojování potřebných vědomostí a dovedností (náhradní výuka v odpoledních hodinách, případně přesunem do jiné skupiny, či opakujícího se kurzu apod.).
- Problémy budou s rozvrhem základních škol a organizací práce (výběr povinně volitelných předmětů, dělení a střídání skupin a další problémy vyřeší schopný ředitel).

TCM – kdo to zaplatí

◦ Ten kdo má zájem na elementární technické vzdělanosti naší mládeže a s tím na dalším rozvoji naší společnosti:

vláda, MŠMT – ve spolupráci s Evropskou unií.

Jako sponzoři mohou dobře fungovat výrobní závody.

Iniciativní základní školy by ve vzájemném spojení a spolupráci mohly na vytvoření podobného centra získat finance z Evropských sociálních fondu.

Je to utopie?

Závěr

Literatura:

Friedmann, Z. *Didaktika technické výchovy*. Brno: MU, 2001.

Paturi, F. *Kronika techniky*. Praha: Fortuna, 1993.

Kričfalušijová, A. *Historie techniky*. Úvaly u Prahy: ALBRA, 1997.

<http://www.ped.muni.cz/wtech/elearning/ttv.pdf>